

SCLEROSING HAEMORRHOID THERAPY

โกสิต พบสุข*

บทคัดย่อ

การศึกษาโดยการรักษาริดสีดวงด้วยการฉีด sclerosing agent ในผู้ป่วยจำนวน 200 ราย สามารถทำให้เลือดหยุดได้ร้อยละ 85 หัวริดสีดวงยุบร้อยละ 45 มีอัตราการเกิดโรคซ้ำร้อยละ 55 นับว่าเป็นการรักษาที่มีประโยชน์ในรายที่ไม่เหมาะสมต่อการผ่าตัดหรือเฉพาะรายที่มีอาการเลือดออก

บทนำ

การรักษาโดยวิธีฉีด sclerosing agent เป็นวิธีที่น่าจะเลือกมาใช้มากที่สุด โรคริดสีดวงทวารเป็นโรคที่รู้จักกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล เป็นโรคที่พบได้ในทุกชาติ ศาสนาและทุกวรรณะ สามารถกล่าวได้ว่าในผู้ใหญ่ทั้งชายและหญิงเกือบ 100% เคยเป็นหรือกำลังเป็นโรคริดสีดวงทวารอยู่ โรคนี้เราพบได้น้อยมากในเด็กเล็กและเริ่มพบเมื่อเป็นวัยหนุ่มสาว เมื่อเริ่มเป็นแล้วริดสีดวงทวารจะคงอยู่ตลอดไปโดยไม่แสดงอาการหรืออาจจะกำเริบขึ้นเรื่อย ๆ ก็ได้ กล่าวกันว่าริดสีดวงทวารจะเพิ่มขึ้นตามอายุ ประมาณกันว่าในคนอายุ 50 ปี ขึ้นไปพบว่าเป็นริดสีดวงทวารมากกว่า 50% โรคนี้พบว่าเป็นได้มากทั้ง 2 เพศ เพศชายเป็นมากกว่าเพศหญิง 2:1

การรักษาริดสีดวงทวารเพื่อหลีกเลี่ยงการผ่าตัด ได้มีการค้นคว้าและการพัฒนาการรักษาเป็นลำดับเรื่อยมา ได้มีการรักษาโดยใช้ทั้งยา กิน ยาระบาย ยาเหน็บ ยาป้าย การฉีดหัวริดสีดวงโดยใช้ความเย็นจัด การใช้แสง infrared การใช้ผูกหัวโดยใช้ rubber band การขยายทวารหนัก บทความเรื่องนี้เป็นการรักษาริดสีดวงทวารโดยใช้ sclerosing agent ซึ่งเป็นการรักษาริดสีดวงทวารที่วิธีหนึ่ง โดยผู้ป่วยไม่ต้องผ่าตัดและผลการรักษาเป็นที่น่าพอใจ

วิธีการ

ได้ใช้สาร 5% phenol in olive oil เป็น sclerosing agents ฉีดรักษาผู้ป่วยริดสีดวงทวาร 200 ราย ในระยะเวลาประมาณ 5 ปี อายุผู้ป่วยที่น้อยที่สุด 21 ปี

* ศาสตราจารย์ แพทย์โรงพยาบาลราชบุรี

ผู้อำนวยการ นายแพทย์เลขา กิจประธูร

อายุมากที่สุด 85 ปี อายุเฉลี่ยของผู้ป่วยถูก
ฉีดยามากที่สุดระหว่าง 40-49 ปี การเลือกผู้
ป่วยที่จะใช้รักษาด้วยวิธีฉีด sclerosing
agents

1. First degree hemorrhoids ทั้ง
หมด
2. ส่วนมากของ second degree
hemorrhoids
3. ส่วนน้อยของ third degree
hemorrhoids เหมาะสมที่จะใช้ใน
รายที่ต้องเสี่ยงกับการผ่าตัดเช่น คน
สูงอายุ poor general conditions

ข้อห้ามสำหรับผู้ป่วยที่จะรักษาโดยวิธีฉีด
sclerosing agents

1. ริดสีดวงทวารที่อยู่ต่ำกว่า dentate
line พวกนี้ฉีดยาจะเจ็บมาก
2. พวก thrombosed hemorrhoids
3. พวกเคยฉีดยาหลายครั้งจนมี fibrosis
4. พวกที่มี anal diseases อยู่แล้ว
เช่น perianal abscess, fistula in ano.
5. Pregnancy
6. Fainting ขณะฉีดยา ควรงดฉีดยา
ต่อไป

ผล (Result)

อายุ (ปี)	เพศ		คิดเป็น %
	หญิง	ชาย	
20-29	7	13	10.0
30-39	20	25	22.5
40-49	24	37	30.5
50-59	17	25	21.0
60-69	5	12	8.5
70-79	3	7	5.0
80-89	2	3	2.5

ผลการรักษา	จำนวนผู้ป่วย ราย	คิดเป็น %
bleeding stop	170	85
Prolapsed piles improve	90	45
pain during injection	10	5
fainting during injection	3	1.5
necrosis ulcer	0	0
submucous abscess	0	0
hematuria	0	0
portal embolism	0	0
stricture of lumen	0	0
paraffinoma	0	0
mortality rate	0	0
recurrence rate	110	55

บทวิจารณ์และสรุป

การฉีดหัวริดสีดวงทวารเป็นวิธีการรักษาอันหนึ่งซึ่งผู้ป่วยไม่ต้องผ่าตัด ไม่ต้อง admit เข้าโรงพยาบาล แพทย์อาจจะฉีดที่ out patient clinic หรือที่ private clinic ก็ได้ การทำงานสะดวก รวดเร็ว ไม่สิ้นเปลือง เศรษฐกิจผู้ป่วย ราคายาฉีดก็ถูก อาการปวดมีน้อยมากมีเพียง 1.5% เหมาะสมมากในราย

bleeding hemorrhoids สามารถหยุดเลือดได้ถึง 85% สามารถใช้รักษาในคนชรา คนที่มี poor general condition ซึ่งไม่เหมาะที่จะผ่าตัดเป็นการรักษา paliative ที่ดีอันหนึ่ง อาการ prolapsed piles จะดีขึ้นถึง 40% แต่ recurrence rate ยังสูงกว่า 50% แต่เราสามารถฉีดซ้ำได้เรื่อย ๆ เป็นระยะ ๆ ใน

รายที่ recurrence bleeding บ่อยๆ ควรจำ
เป็นต้องผ่าตัด พบว่าตั้งแต่ฉีดมายังไม่เคยมีราย
งานถึงตายเลย การฉีดหัวริดสีดวงทวารจึงเป็น
วิธีการรักษา palliative ที่ดีมากอันหนึ่ง แม้
ว่าบางรายจะไม่ได้ผลก็อาจใช้การรักษาวิธีอื่น
ร่วมด้วยเช่นการใช้ rubber band หรือการ
ผ่าตัดก็ได้

เอกสารอ้างอิง

1. Storer BH, Goldberg Sm, Nivatvongs S. Colon, Rectum and anus. In : Schwartz SLed Principles of surgery. New York : McGraw-Hill 1969 : 966- 1008.
2. Goligher. surgery of Anus, Rectum and colon. 3 rd edition, 1975 ; 116-167.
3. Hemorrhoids. Davis - Christopher text book of surgery 1978 : 1140 - 1147.
4. Smith LE. How to treat hemorrhoids, Five non surgical alternatives. Geriatrics 1978 : 43 - 48.
5. Orlay G. Office proctology : The modern treatment of hemorrhoids. Med J Anstralia 1979 : 81-83
6. Deutsch AA. Hemorrhoids : A Doctor's dilemma. Postgrad Med J 1981 ; 51 : 683 - 685.

